

== Valje po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 50.—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55.—
za ostalo inozemstvo .. " 60.—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48.—
za en mesec .. " 4.—
V prvi preloži mesec .. 3.50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 10.—
za Nemčijo celoletno .. 12.—
za ostalo inozemstvo .. 15.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
Enostopna petstvarica (50 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45 "
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarifi.
== Poslano: ==
Enostopna petstvarica K 1.—
lahja vsak dan izveniš nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzeti red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

Osnutje novih držav v Avstriji?

Pogrešen recept.

Avstrijska vlada piše recepte za umirajočo Avstrijo. Najnovejšemu receptu je dala pompozni naslov: cesarski manifest. Toda ti recepti so pogrešeni. Avstro-Ogrska umira na ostarelosti in vsled notranjega razkroja, avstrijska vlada pa ji piše recepte recimo zoper zobobol. Da vsi avstrijski narodi, ki so sedaj še združeni, take recepte enodušno odklanjajo, je jasno. Jugoslovani in Čehi so imeli konferenco ter izjavili, da je s takimi poskusi absolutno nemogoče rešiti avstro-ogrsko vprašanje. Pa tudi nemške stranke smatrajo cesarski manifest kot ponesrečeno podjetje. Poslanca Teufel in Pantz, dva nemška voditelja, sta povedala ministrskemu predsedniku, da rešitev avstrijskega vprašanja, kakor jo namerava manifest, odločno odklanjata. Izjavila sta, da stoji nemška neodvisna stranka odločno na stališču, da si ustvari vsak narod svojo državo v tistem obsegu, kakor je naseljen. Ideja o zvezni državi je po bridkih skušnjah, ki nam jih daje dualizem, popolnoma pogrešena. Težko te državne oblike bi se v kubičnem razmerju pomnožile, če postavimo namesto dualizma kvadrilizem ali kvinkvalizem. To sta nemška poslanca dobro povedala. — Zato je zelo verjetno, da cesarski manifest sploh ne izide in da bo ostal kot zadnji pogrešeni recept v predalih avstrijskih državniških zdravnikov.

Naznanilo cesarjevega manifesta.

Dunaj, 16. oktobra. Načelniki strank poslanske zbornice so bili danes povabljeni na konferenco k ministrskemu predsedniku baronu Hussareku na posvetovanje o proklamaciji, s katero naj bi vsa javnost izvedela, da so odredjene priprave za

ustanovitev narodnih držav in narodnih vlad v Avstriji

in da je ta ustanovitev že sklenjena. Baron Hussarek je načelnikom strank sporočil, da bo proklamacija izšla že jutri. Pri sprejemu je baron Hussarek med drugim sporočil, da bo proklamacija vsebovala poziv, da naj se sestanejo

narodni zbori

avstrijskih narodov. Ti narodni zbori imajo nalogo izvršiti volitev narodnih vlad. Proklamacija pomeni torej preustroj Avstrije v zvezo narodnih držav.

V parlamentarnih krogih zatrjujejo, da se naj ustanove na avstrijskih tleh:

1. nemško-avstrijska država,
2. češka država,
3. ilirska država in
4. rusinska država.

Na ustanovitev poljske države se ne misli.

Cesarjeva proklamacija bo pozvala narode Avstrije, da naj se v svojem naselbinskem ozemlju konstituirajo kot države.

Kakor je zvedel »Abend«, bo meja rusinske države San.

Mejo med Ilirijo in nemško Avstrijo naj bi tvorila Drava.

Češka država naj bi ne obsegala nemških delov Češke.

Trst naj bi po želji svojega prebivalstva dobil izjemno stališče.

Cehi odklanjajo.

K ministrskemu predsedniku baronu Hussareku so bili poklicani tudi zastopniki Češkega svaza. Ti so ministrskemu predsedniku pismeno sporočili, da se ne morejo udeležiti ustanovitve narodnih držav, in sicer iz razlogov, ki so vladni znani. To pismo Češkega svaza so podpisali poslanci Staněk, Klouček,

Habermann in Tuzar. Na današnje posvetovanje torej češki poslanci niso prišli.

Jugoslovani ne odnehaajo od svojih zahtev.

Dočim so Čehi izvedeli o nameri vlade tik pred konferenco, načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec ni mogel biti pravočasno informiran in se je podal k baronu Hussareku, ki ga je bil nujno povabil na važen razgovor, ne da bi bil navedel predmet tega razgovora.

Na tem razgovoru je baron Hussarek sporočil dr. Korošcu, da se bo jutri izdal manifest cesarja Karla, v katerem sporoča cesar svojo voljo, da se Avstrija izpremeni v federacijo narodnih držav. V to svrhu naj se narodi konstituirajo na svojem ozemlju kot narodne države. Poslanci posameznih narodov naj se združijo v narodnih svetih v svrhu, da se posvetujejo o novi ureditvi. Trst naj bi dobil posebno pozicijo.

Ko se je dr. Korošec vrnil od ministrskega predsednika barona Hussareka, se je zvečer vršila v poslanski zbornici skupna seja predsedstev Češkega svaza in Jugoslovanskega kluba. V tej seji se je konstatiralo, da vlada v vseh zadevah, ki se tičejo nove ureditve, kakor tudi v vseh vprašanjih nadaljnjega postopanja popolno soglasje.

Posvetovanje obeh predsedstev se bo jutri ob 10. dopoldne nadaljevalo, stališče obeh klubov pa je že sedaj povsem jasno ter češki in jugoslovanski zastopniki ne odnehaajo niti za las od svojih znanih zahtev.

Brezuspešni poskusi.

Dunaj, 16. oktobra. Iz jugoslovanskih krogov se sporoča: Zadnji Wilsonov odgovor Nemčiji je obrodil na Dunaju čuden sad. Dočim je še včeraj kronski svet sklenil, da počaka s federalizacijo monarhije tako dolgo, da dospe Wilsonov odgovor monarhiji, je bil včeraj še sklican kronski svet, ki se je sestel ob 10. zvečer in je trajal do 1/4. zjutraj. V tem kronskem svetu je bilo sklenjeno izdati cesarjev manifest o federalizaciji Avstrije.

Ta ideja, kakor tudi način njene izvedbe, vzbuja v vseh slovanskih krogih na eni strani veliko ogorčenje nad igro z narodi, da se nasuje inozemstvu pesek v oči, na drugi strani pa veselost nad naivnostjo, s katero se upa vlada v tako globokoresnem času spraviti nad ureditev vprašanj monarhije.

Kakor misli baron Hussarek, naj se imenuje sedaj »Jugoslovanski klub« »Jugoslovanski narodni svet« ter se naj pogaja z Nemci, kake meje naj bi imel ta jugoslovanski torso in katere kompetence naj ima.

Dr. Wekerle je danes sporočil v ogrskem parlamentu, da pripravlja Ogrska personalno unijo, da pa mora ostati državna skupnost s Hrvatsko nedotaknjena. Jugoslovanski torso, obrezana Jugoslavija, v okviru Avstrije naj bi torej ne imel prav nič opraviti s tem, kar se godi onkraj meje, ki jo je potegnil dualizem.

Narodni sveti naj se posvetujejo. Toda kaj se zgodi, če se ne sporazumejo? Kaj se zgodi, če se sploh nečje posvetovati? Vsa ideja tega novega koraka je samo nov dokaz popolne nezmoglosti državnikov te monarhije. Nikdo ni s to idejo zadovoljen, toda kamen se vali in bo pokopal one, ki igrajo s samoodločbo narodov svojo frivolo igro.

Jugoslovanski krogi zastopajo mnenje, da po Wekerlejevi izjavi, da se naj Ogrska sedaj postavi na široko podlago personalne unije, Hrvatska tudi formalno ni več vezana na nagodbo iz leta 1868.

Češki poslanci so neposredno pred

avdijenco pri baronu Hussareku izvedeli, da jim namerava ministrski predsednik sporočiti svoj načrt federalizacije, zato so izjavili, da se povabilu ne bodo odzvali. Dr. Korošec je bil popoldne odsoten ter je prišel k ministrskemu predsedniku, da dobi avtentične informacije za svoj klub in za zaveznike.

Nato se je vršila skupna seja obeh predsedstev ter je bil izdan o tej seji komunikate, da se spravijo že v naprej s sveta smešne govorice nemških krogov o diferencah v mišljenju Čehov in Jugoslovancev. V češkem in jugoslovanskem taboru vlada popolno soglasje glede brezuspešnosti vseh poizkusov, zapeljati oba naroda k pogajanjem, ki bi jih kompromitirala. Splošno vlada prepričanje, da bo ta poizkus prinesel onim, ki so ga storili, novo blamažo.

Napovedali so cesarski manifest, ki naj korenito načne narodnostno vprašanje, ki naj sproži problem federalizacije monarhije. Kaj je politični cilj tega manifesta, se dá uganiti. Odgovor Amerike Nemčiji na njeno mirovno ponudbo ni nikakor tak, da bi mogel vzbujati pogum ali da bi dopuščal kakšne rožnate nade. Wilson hoče s radikalnimi operacijami ustvariti red v Nemčiji in ne bo nič manj odločno poskusil urediti tudi Avstrijo. Ker se tisti red, ki ga namerja doseči predsednik Združenih držav, nikakor ne krije z nameni naših državnikov, ga je bilo treba prehiteti. Monarhija hoče dokazati, da se more sama preoditi.

Kolikor vemo ta trenutek, naj bi se v Avstriji osnovala štiri nove države: avstrijsko-nemška, češka, rusinska in ilirska. Takoj na prvi pogled je očitno, da — morda razen Nemcev — ne bo z načinom, kako naj se to izvede, nobena od prizadetih narodnosti zadovoljna. Čehi se bodo uprli, če bi ne imeli drugih razlogov načelnega značaja, že radi tega, ker hoče vladni načrt, kakor se zatrjuje, iz njihove države izključiti Nemce in ker ostanejo Slovaki izven državnega okvira. Poljaki bodo odklonili mejo San in mi Slovenci imamo tišoč razlogov, da nameravamo rešitev našega vprašanja zavrnemo.

Kot severna meja naše države se označuje Drava. S tem bi izgubili vso lepo in obširno slovensko pokrajino med Dravo in Muro, prepustili bi Nemcem Slovenske gorice, Maribor, Ptuj, Ormož, Središče, Ljutomer, St. Ilj, valovi germanizacije bi nam zažgnili Velikovec, Celovec, Vrbsko jezero. Kar ni doslej mogla germanizirati nemška šola, to bi germaniziral manifest. Vrh teh bridkih izgub, ki se nam obljublja, bi tudi izza izvršitve cesarjevega manifesta ostala meja, ki nam jo je začrtal dualizem. Odrtni bi bili od južnih bratov in novi red, ki naj bi prinesel narodom pravico, bi bil le novo potrdilo starih krivic. Wekerle je izjavil, da je državna skupnost Ogrske s Hrvatsko nedotakljiva, kar pomeni, da je staro nasilje nedotakljivo. Jasno je, da bi po takih premisah napovedane preosnove našega vprašanja ne rešile, marveč ga, če mogoče, le še bolj zamotale.

Najtežji pa so pomisleki, ki so načelne narave. Nameravani načrt predpostavlja, da se bodo narodnosti med seboj sporazumele o podrobnostih, kako naj se izvede. Ta domneva pa je napačna.

Burian pred delegacijami.

Nemčija se bo podvrgla.

Burianov govor napoveduje, da bo Nemčija sprejela vse one trde pogoje, ki jih je Wilson tako odkrito naštel in katerih brezpogojno izvršitev zahteva prej, preden naj se začne pogajanja o premirju. Izpraznitev zasedenih ozemelj se mora izvršiti po diktatu entente in pod jamstvom trajnega vojaškega nadkriževanja ententinih armad.

Takoj naj se neha nečloveška podmorska vojna ter hudobno razdejanje, ki ga vrše Nemci na umiku iz Flandrije in Francije. Velike obdolžitve izreka Wilson tu proti nemški vojski. Toda vse to za Nemčijo niti izdaleka ni tako poniževalno kot pogoj, da se morajo poprej »uničiti samoderžne sile povsod, ki imajo v rokah možnost, da same, tajno in iz lastne volje motijo mir; in če teh sil takoj ni mogoče uničiti, vsaj njih ponižanje do resnične onemoglosti.« Ta pogoj je naperjen naravnost proti nemškemu cesarju.

Burian sam poudarja, »da postopa pri vseh svojih izjavah v popolnem soglasju z nemško vlado. Če se je tedaj Burian pečal v svojem govoru z Wilsonovo noto, je tudi to prav gotovo storil v sporazumu z Nemčijo. In če danes Burian izjavlja, da v Wilsonovi noti ni niti ene točke, ki bi mogla obrezuspešiti upanje na konec vojne, je to znamenje, da hoče Nemčija v celem obsegu kapitulirati, ukloniti se diktatu entente, katere glasnik je Wilson.

Celo ona najbolj pereča in najbolj boleča točka o nemškem cesarju, kateri je ona samoderžna sila, ki moti mir, celo ta točka za Nemčijo ni nesprejemljiva! Burian — se zdi — da tu krije Hohenzollernce, češ da bo nemški narod to zadevo sam rešil in da se v tem oziru na Nemškem že pripravlja sprememba ustave. Vprašanje pa je seveda, kaj Wilson s Hohenzollernci pravzaprav namerava. Iz poročil, ki prihajajo iz Amerike, so nam znani le glasovi ondotnega časopisja, ki pravi, da bo Wilson zahteval, da se Hohenzollernci odstavijo.

Nemčija bo, kakor pravi Burian, obstajala na tem, da ji v sedanjem predstadiju pogajanj ne bodo stavili pogojev, ki bi bili njenemu dostojanstvu nesprejemljivi. Toda, če Nemčija sprejme te pogoje, bo morala sprejeti še druge, ki gotovo pridejo. Veliko besedi diplomati osrednjih držav ne bodo smeli in mogli izgubljati, ker Wilson ne bo tratil časa s praznim prerakanjem.

Burianov govor nam daje upanje, da se bo Nemčija podvrgla na celi črti. In s tem bo pot mirovnim razgovorom odprta.

Burianove izjave v avstrijski delegaciji.

Dunaj, 16. oktobra. (K. u.) Zunanji odsek avstrijske delegacije se je danes ob navzočnosti skupnih ministrov sešel na sejo. Načelnik dr. Baernreither je dal pobudo, naj se branje ekspozicije opusti ter je dal besedo zunanjemu ministru.

Grof Burian

je opozoril na svoj včerajšnji ekspozé in izjavil, da hoče podati le nekaj kratkih pripomb v toliko, v kolikor se more smatrati, da se je položaj od včeraj izpremenil. Dogodki brzo hité. Po mojem včerajšnjem ekspozéju se je zvedel

odgovor Združenih držav

na zadnjo izjavo nemške vlade. Takoj bi ugotovil, da me po mirni presoji vsebine tega odgovora ne bi moglo nič nagniti do tega, da bi izpremenil le eno besedo mojega govora. Začetkom tega govora sem z odkritosrčnim zadoščenjem ugotovil: »Narodom se odpira nada, da se posreči v doglednem roku priti do tega, da se na vseh frontah ustavi sovražnost in začno pogajanja za sklep splošnega, trajnega in pravičnega miru.« To upanje v polni meri gojim tudi še danes. Kajti če motrimo vsebinsko sedaj znanega odgovora predsednika Wilsona, ni v njem niti ene točke, ki bi mogla to upanje obrezuspešiti ali tudi le znatno zavleči, upanje namreč, da stojimo pred skorajšnjim koncem sovražnosti. Kakor stvari stojé, se te

sovražnosti ne morejo več dolgo nadaljevati.

Oglejmo si v noli predsednika Wilsona najprej pravo politično točko, to je opozoritev, da je ostala Nemčija v nekem oziru dolžna izvršitev enega pogoja, ki ga je sprejela in ki bi se imel izvršiti še pred

mirom, pogoj namreč, ki izvira iz izvajani predsednika Wilsona dne 4. julija, da ne sme biti nobeni oblasti več dovoljeno, da bi svobodno in neovirano odločevala o vojni in miru. Ta točka se reši — o tem bo nemški odgovor izključil vsak dvom — s tem, da na Nemškem itak kanijo z izpremembo ustave urediti vprašanje, od koga naj bo v bodoče odvisna odločitev o vojni in miru.

Kar tiče tehničnih vprašanj in pogojev za premirje, o katerih Wilson govori podrobno, so to stvari bistveno vojaškega pomena. Ob sebi se ume, da je razprava in določitev modalitet premirja odvisna od vojaških činiteljev in menim, da izrazov v Wilsonovem odgovoru, ki pravijo, da morajo te določbe v gotovem oziru odrediti vojaški činitelji naših nasprotnikov, ne smemo pretragično smatrati. Premirna pogajanja — to vsebuje že pojem »pogajanja« — se vrše dvostransko. Iz tega nastaja tista komisija, za katere sestavo se je poskrbelo v nemški noti.

Popolnoma smo lahko prepričani, da bo Nemčija v položaju, približati se tistim zahtevam predsednika Wilsona in odgovoriti na nje, ki se tičejo omiljenja načina vojskovanja. Ne verjamem, da gre Wilson pri svojih zahtevah splošno daleč preko tega, kar bi pač odgovarjalo tudi nemškim intencijam, da namreč v tem času, ko se more vojska smatrati za končano, mora na obeh straneh nadvladovati tendenca in bo tudi gotovo nadvladovala, da se izognemo nepotrebnim trdotam vojskovanja. Seveda se naslanja to na obojestransko v gotovi meri, katero bomo v tem oziru zahtevali od naših nasprotnikov. Mislim, da bo v tem zmislu po razgovoru med Nemčijo in predsednikom Wilsonom mogoče dati primerno pojasnilo in si ne morem misliti, da bi moglo to izmenjavanje misli zavlačevati zaključek sovražnosti. Samoobsebi je seveda umljivo, da bo Nemčija obstajala na tem, da ji v sedanjem predstadiju pogajanj ne bodo stavili takih pogojev, kateri bi bili njenemu dostojanstvu nesprejemljivi. Popolnoma odkritosrčno se pri tem lahko sklicujemo na to, da ne stremimo samo mi po sporazumnem miru, marveč se lahko — in storili bomo to s posebnim poudarkom! — sklicujemo na tiste Wilsonove stavke, v katerih izjavlja, da »bodoči mir ne sme biti mir sile.«

Načelnik dr. Baernreither je prosil odsek, naj odloči o tem, če naj se o ministrovem obvestilu precej otvori razprava. Pristavil je, da je Wilsonov odgovor Avstriji-Ogrski že napovedan. Ta odgovor bo seveda položaj zopet izpremenil in ko bomo imeli odgovor v rokah, bo brez dvoma potrebno, da se izvede debata.

Delegat Pittoni je pripomnil, da se govori, da je Wilsonov odgovor Avstriji-Ogrski že prišel.

Zunanji minister grof Burian: »Jaz ga doslej še nisem prejel.«

Delegat Pittoni želi, naj se odseku, ko pride nota, takoj ponudi prilika, da se z njo seznani.

Zunanji minister grof Burian izjavlja, da bo Wilsonov odgovor takoj objavljen. Odseku je dano na prosto, da sklepa, kdaj se zopet sestane. — Delegat Pittoni želi, naj predsednik skliče odsek takoj, ko dospe odgovor. — Delegat dr. Korošec se protivi temu, da bi se odsek odgodil na nedoločen čas dotlej, da pride odgovor.

Zunanji minister grof Burian izjavlja: Iz besedila zadnjega stavka Wilsonove note bi se dalo sklepati, da jo kmalu prejmemo. Ko pride, bomo precej stopili v stik z načelnikom odseka. Vendar si dovoljujem na to opozoriti, da bomo pri posvetovanju o spisih, ki jih menjavamo s svojimi nasprotniki, vedno postopali v sporazumu z Nemčijo. Za ta sporazum je treba čisto kratkega časa, toda lahko preteče tudi 24 ur. Razgovor z Berlinom je vedno potreben, da si naše medsebojno stališče ne pride niti za eno nuanso v protislovje.

Delegat dr. Korošec izjavlja, da bi utegnili zadostovati, če se prekine seja do jutri.

Na željo delegatov Langenhana in dr. Korošca se v svrhu razgovora prekine seja. Po zopetni otvoritvi seje odgodi predsednik na željo odseka razpravo do jutri ob 3. popoldne.

Vojni odsek avstrijske delegacije

je v seji 15. t. m. nadaljeval razpravo o naznanilih vojnega ministra.

Del. Exner je slavil delo avstrijske vojne industrije in se zavzel za izboljšanje položaja vojaškim zdravnikom.

Del. Glöckel se je zavzel za to, da se tisti vojaški zdravniki, ki so že nad dve leti na fronti in v etapi, prestavijo v notranost. Zahteval je odredb proti razširjanju spolnih bolezni, malarije in jetike. Končno je zahteval, naj se vojaška vodstva opozore da velja cesarska naredba glede odpusta letnikov 1867 do 1869 tudi za vojne delavce.

Del. baron pl. Pantz in tov. so vložili interpelacije glede stvarne demobilizacije na bivših bojiščih, glede porabe ogromnih množin raznih kovin na bivši soški in koroški fronti in glede živinskih transportov iz Benečije na Ogrsko.

Prihodnja seja se skliče pismenim potom.

Vojni stroški Avstrije-Ogrske.

Glasom predloge o računskem provizoriju od 1. julija do 31. decembra 1918 in zaključnih računov zadnjih štirih let, ki jih je vlada dne 15. t. m. predložila delegacijam, so znašali vojni stroški v prvem letu 9870 milijonov kron ter so narasli v četrtem vojnem letu na 17.916 milijonov kron. Posebni vojni stroški za mornarico so znašali 712 milijonov kron. Vsega vkup znašajo vojni stroški do konca julija 1918 okroglo 61 milijard kron.

razmerje nasproti Hrvatski.

Radi bomo dali hrvatskemu narodu željeni prostor in po možnosti izpolnili njegov samostojni razvoj.

Prehod na temelj samostojnosti se na Ogrskem ne more izvršiti z naglico in na vseh področjih istočasno. Naravni red stvari zahteva, da se nemudoma lotimo dela in da na podlagi personalne unije pripravimo naše samostojne uredbe, uredimo naše medsebojne odnose in skrbimo za tiste finančne odredbe, ki bodo v zmislu samostojnosti potrebne. Varovati moramo tisti varni temelj, ki bo na mirnih pogajanjih opravičil našo državno enoto in jo sprejel za podlago, in olajšati ureditev naših odnosov z ostalimi deželami, ki so pod vladarjevim žezlom, pa naj se le-te organizirajo na kakršnemkoli temelju.

Grof Karolyi je opozoril, da Wekerle do pred kratkim o personalni uniji ni hotel ničesar slišati. Njegova sedanja izvajanja so prazne obljube. Personalna unija se mora kar najhitreje izvesti. Vsak ve, kaj se godi v Avstriji in kakšna nasprotja obstojajo med Avstrijo in Ogrsko. Zato ni mogoče, da bi se zastopstvo ogrskih koristi poverilo enemu samemu možu. Kajti kdo jamči, da kak zunanji minister ne bi dal Sedmograške za avstrijske interese ali da se ohrani Češka v okviru Avstrije le za ceno, ki tiče integriteto Ogrske. Rešiti se mora vsaj mir. Politika tistih, ki so za poglobitev zveze z Nemčijo, je doživela popoln poraz. Iz tega moramo izvajati posledice. Cela vojna je bila zabloda.

Karolyi je Lovaszy zaključil: Mi smo prijatelji entente!

Prehranjevalni minister princ Windischgrätz: Ob proglasitvi neodvis-

nosti Ogrske uganjate take svinjarije! Sramujte se!

V zbornici je nastal velik vihar. Ko so se duhovi pomirili, je predsednik ožigosal Lovaszyjev klic in podobne medklice, ki spadajo pravzaprav pred kazenski zakon. Predlagal je, da se zadeva odkaže imunitetnemu odseku. Predlog je bil z veliko večino sprejet.

Nato je grof Karolyi nadaljeval in dovršil svoj govor; rekel je, da Wekerle ni pravi mož, ki bi izvedel demokratizacijo Ogrske.

Karolyi je poslanec Hock je predložil spomenico na cesarja, ki obsega 12 točk in zahteva med drugim popolno samostojnost Ogrske pod žezlom kralja Karla, takojšnjo uvedbo mirovniških pogajanj brez ozira na dosedanje interesne skupnosti, hitro demokratizacijo Ogrske, ureditev narodnostnih vprašanj v zmislu Wilsonovega predloga in politiko, ki bo preprečila izvajanje živil iz Ogrske.

Posl. Fenyes je nujno interpeliral radi dobave živil armadi. Izvoz živil naj se prepove in armadi naj se dobavi le potrebna množina. Govornik je ostro kritiziral odredbe prehranjevalnega ministra in zaključil, da če se prebivalstvo ne bo zadostno preskrbelo z živili, se vojaki ne bodo več borili.

Honvedni minister je govornika zavrnil in rekel, da bodo ogrski vojaki slej ko prej vršili svojo dolžnost.

Nato so sejo zaključili. Prihodnja seja danes.

Ogrske narodnosti objavijo svoje deklaracije.

Budimpešta, 16. oktobra. Današnja seja ogrskega parlamenta je potekla brez večjih senzacij. Hrvatski poslanci se je niso udeležili. Mažarski listi povdarjajo

to odsotnost, toda le dva je komentirala in pravita, da je to začetek popolne odcepitve Hrvatov od Mažarov.

V ogrskem parlamentu so bile številno zastopane ogrske narodnosti, ki podajo te dni potom svojih poslancev in časopisja svoje deklaracije.

Apponyjeve zahteve.

Budimpešta, 16. oktobra. (Ogr. urad.) V imenu poslancev, izstopivših iz ustavne stranke l. 1848, bo grof Appony v jutranji seji predložil sledečo resolucijo: Poslanska zbornica izjavlja: 1. Ogrska želi kakor hitro mogoče pravičen mir z narodi, ki so imeli z njo vojsko in s tem hoče prispevati k utemeljitvi trajnega miru med narodi. Odobrava torej mirovni predlog zunanjega ministra na predsednika Združenih držav in prejme kot podlago za sklep miru izjave, označene v mirovnem predlogu zunanjega ministra, oziroma mirovne funkcije predsednika Združenih držav ameriških. 2. Smatra le tak mir za pravičen in trajen, ki ne škoduje tisočletni, v zgodovinskem razvoju utemeljeni teritorialni integriteti ter državni enoti Ogrske in v tem okviru zagotovi prost razvoj vseh v državi stanujočih narodov. To stališče ogrskega naroda se ujema z izjavami predsednika Združenih držav, ki smo jih sprejeli za temelj miru. 3. Zahteva, da je ogrska pri mirovniških pogajanjih zastopana po poslancih, ki imajo samostojen delokrog. 4. Zahteva brez uporabe členov I., II., III. iz leta 1723 popolno državno neodvisnost Ogrske napram Avstriji s samostojno gospodarsko upravo, s samostojno armado ter zunanjim zastopstvom in zahteva od vlade, da predloži tozadevne zakonske načrte. 5. Zahteva, da pride v vseh naših institucijah do veljave ljudska vlada in vpeljuje splošne, enake in tajne volilne pravice.

Nemčija in ententa.

Nemčija bo pogajanja nadaljevala.

Dunaj, 16. oktobra. Večerni listi poročajo, da nemška vlada pogajanj z Wilsonom ne bo prekinila, marveč nadaljevala.

Nemčija odgovori v petek.

Budimpešta, 16. oktobra. »Az Est« poroča iz Berlina: Odgovor nemške vlade na drugo Wilsonovo noto bo izšel v petek. Wilsonova nota je povzročila velikansko prepadenost in pobitost.

Premirje, ko Nemčija obnemore.

Premirje, ko Nemčija obnemore. Rotterdam, 16. oktobra. Reuter: Na merodajnih mestih poudarjajo, da je le malo upanja za premirje. Potrebne so garancije, da Nemčija ne bo več mogla obnoviti sovražnosti.

Ententa proti Hohenzollerncem.

Rotterdam, 16. oktobra. Neki londonški zaupnik poroča iz dobro poučenega vira, da bo ententa zahtevala: 1. Odstop nemškega cesarja in Hohenzollerncev. 2. Brezpogojna odločitev orožja. 3. Anglija zahteva opustitev podmornikov. 4. Francija zahteva zase tudi zasedbo črte Rena. 5. Foch grozi z odstopom, če se zahteva manj, kakor brezpogojna kapitulacija.

Wilson zahteva odstranitev Hohenzollerncev.

Dunaj, 16. oktobra. Tel. Komp. poroča iz Newyorka: Listi smatrajo Wilsonov odgovor za zahtevo, naj se dinastija Hohenzollerncev popolnoma odstrani.

Angleške zahteve.

Angleži zahtevajo nemško mornarico, Kiel in Helgoland. — Nemci naj podoero vse trdnjave na levem bregu Rena.

Rotterdam, 15. oktobra. Boston Post piše: Preden se napravi le en korak do miru, mora Nemčija odpoklicati podmornike, izročiti vojno mornarico, pritrčiti, da zasedejo zavezniški Kiel in Helgoland in da popuste vse utrdbe na levem bregu Rena.

Rotterdam, 16. oktobra. »Manchester Guardian« piše: Nemčija se je vdala, v tem je pomen nemškega odgovora. Mir se še morebiti ne sklene precej, toda določen in spret mu je splošen temelj. Wilson se bo zadovoljil z odgovorom na njegovo vprašanje o ustavnih razmerah v Nemčiji. Zavezniški bodo za premirje zahtevali vojaško kompenzacijo proti dovoljenju, da se mo-

re sovražnik umakniti iz nevarnega položaja, v katerem je zdaj. Najboljše jamstvo bi bilo, če se zasede Essen, da izprazni Nemci Alzacijo Loreno, katero naj zasede kakšna nevtralna država. Transportni parniki zaveznikov se ne smejo napadati; podmorska vojska se mora končati za vselej. Neizogibljivo jamstvo je, da se izroče podmorniki. Med pogajanj naj se izpelje organizacija, ki naj preskrbuje sovražnika in nevtralne države z najpotrebnejšimi živilili. Nemške ladje bi morale sodelovati.

Churchill zahteva od Nemcev, naj opustijo sanje po svetovnem gospodstvu.

London, 15. oktobra. V Manchesteru je govoril Churchill: Wilsonovim stavkom in krepkemu odgovoru Nemčiji v deželah zaveznikov složno in pristrčno pritrjujejo. Ne želimo, da uničimo Nemčijo, toda Nemci se morajo odpovedati svojim sanjam o svetovnem gospodstvu. Mogoče je, da se bomo še težko več mesecev bojevali, kar bo stalo velikanske množine krvi in denarja. Boljše je, da se spor zdaj izbojuje, kakor da sprejmemo kompromis ali da izgubimo plodove naših naporov.

Hujskanje za nadaljevanje vojske v Nemčiji.

Berlin, 16. oktobra. Vsled Wilsonove note vlada v Berlinu velikanska pobitost. Položaj je zelo resen in se mora javnost pripraviti na vse.

Berlin, 16. oktobra. Nova Wilsonova nota z nepričakovanimi zahtevami je povzročila v Nemčiji pokret, ki bo pač sovražnika presenetil. Ponehljivost in hrepenenje po miru se spreminjata v jezo proti sramoti, in sicer od najskrajnejše desnice do najskrajnejše levice.

Berlin, 16. oktobra. Konservativci so izdali oklic, ki poudarja, da po Wilsonovem odgovoru ne preostaja drugega, kakor da se izvaja boj. Ne dopustimo, da nam oropajo orožje. Noben sovražnik ne sme stopiti na tla naše domovine, Nemške zemlje na vzhodu in na zahodu ne popustimo, v tem smo vsi edini.

Lansing in Taft.

Rotterdam, 16. oktobra. Iz Newyorka se poroča: Državni tajnik Lansing je izjavil: Amerika bo zelo razločevala med vodilnimi vojaškimi osebnostmi in german-skimi ter češko-slovaškimi narodi, katere so s silo gonili na bojišča. Bivši predsednik ameriških Zveznih držav Taft je izjavil: Amerika bo sklenila mir le, če odstopi nemški cesar in če brezpogojno kapitulira cela nemška armada. Nemčija, o tem se ne more dvomiti, bo z veseljem izpraznila zasedena ozemlja, ker ve, da mora prej ali slej to itak storiti in bo to izvedla rajši temeljem premirja, kakor pod pritiskom Haigovih in Fochovih zveznih vojev.

Ogrska zahteva personalno unijo.

Ogrski državni zbor se je sešel 16. t. mes. Po prečitjanju doslih vlog je povzel besedo ministrski predsednik dr. Wekerle. V tistem hipu so vstali člani Karolyjeve stranke in viharo klicali: Živila samostojna, neodvisna Ogrska!

Dr. Wekerle

je naznanil zbornici, da je bila vlada podala ostavko, ki pa ni bila sprejeta. V zadnjem času se je politični položaj tako izpremenil, da se moramo danes omejiti samo na dve stvari: na eni strani na mirovno akcijo, na drugi strani pa sprčo preobrata, ki se vrši v cesarjevih avstrijskih pokrajinah, na koncentracijo moči in popolno preobrazbo državno-pravnega položaja Ogrske.

Kakor hitro dojde odgovor predsednika Wilsona, bom naznanil zbornici naše stališče v tem pogledu. Za sedaj pa prehajam na preobrat v Avstriji. Ker namerava Avstrija urediti svoje notranje zadeve na federativni podlagi, je neobhodno potrebno, da se postavimo nasproti federalizirani Avstriji na

stališče personalne unije

in na tej podlagi samostojno organiziramo naše politične in gospodarske zadeve kakor tudi našo narodno brambo. Naravno je, da bo položaj zahteval izpremembo člena XII. iz leta 1867. Naše samostojne uredbe moramo ohraniti, brambo nedotakljivosti naše državne integritete in ohranitev naše državne enote moramo s skupno močjo za vsako ceno izvesti. Tudi v bodoče se z narodnostmi samimi ne bomo pogajali, pač pa bomo ob varovanju enotnosti ogrske države zaslišali njihove želje in ob vpoštevanju teh želja bomo zakonodaj predložili primerne zakonske načrte. Pod drug vidik soada naše

Wilsonov odgovor Avstriji-Ogrski.

Dunaj, 16. oktobra. V političnih krogih se sodi, da bo švedsko poslanstvo danes ali jutri izročilo zunanjemu ministrstvu Wilsonov odgovor. Bilo bi prezgodaj, da bi govorili o vsebini Wilsonove note. Živimo v času presenečenj, zato je dolžnost, da smo previdni. Tu se razširjajo vesti, da odgovor predsednika Wilsona monarhiji ne bo tako oster, kakor je bil Nemčiji, a to so le govorice, ki jih je treba za sedaj še kot take sprejeti.

Turčija bo brezpogojno kapitulirala.

Dunaj, 16. oktobra. Telegraf. Compagny poroča iz Londona, da je turška mirovna ponudba bila izročena angleški vladi. Anglija bo zahtevala brezpogojno kapitulacijo Turčije. Sodijo, da bo Turčija to zahtevo sprejela.

Frankovci na delu.

Intrige Frankovcev. — Frankovci gredo v avdijenco k kralju.

Zagreb, 17. oktobra. »Hrvatska Rijeka« poroča, da sta v Budimpešti že od sobote žida-frankovca dr. Sachs in dr. Frank, ki se na vseh koncih in krajih ponujata Mazarom in sta oblezla že vse prage. Z različnimi intrigami se jima je posrečilo dobiti na svojo stran ogrskega ministrskega predsednika Wekerleja, ki je že izposloval frankovcem avdijenco pri kralju, in sicer za dr. Pazmana, dr. Franka in dr. Horvata. Istočasno, ko intrigrata dr. Sachs in dr. Frank po Budimpešti, je izročil večeraj predsednik kluba poslancev frankove stranke dr. Prebeg vlogo saborski pisarni, v kateri zahteva, naj se takoj skliče hrvatski sabor in odpove ogrsko-hrvatska nagodba. Na ta način bi moglo priti na Hrvatskem do komisarijata, ki bi bil seveda tak, kakršnega bi pač hoteli frankovci in njim naklonjena Budimpešta. Vode hrvatsko-srbske koalicije bi pa vzeli za talce.

Tem vestem preveč ne verjamejo, toda če pride od tega, vedo vsi prav dobro, da bo to zadnje nasilje ne le ogrskega ministrskega predsednika, ampak tudi zadnji odsev mažarske hegemonije nad Hrvati.

Stranka prava zahteva odstranitev nagodbe iz leta 1868.

Zagreb, 16. oktobra. (K. u.) Poslanci Frankove stranke so danes predložili predsedniku hrvatskega sabora sledeči predlog: Pred 1300 leti je hrvatski narod ustanovil svojo državo in s tem tudi pravico suverene samoodločbe. S to svojo pravico je stopil hrvatski narod v zvezo s habsburško monarhijo. V mirovni ponudbi predsedniku Wilsonu se je habsburška monarhija oficijelno stavila na stališče prostosti in enakopravnosti svojih narodov in jim je priznala pravico samoodločbe. V tem trenutku je priznana, da je prenehala vladanje enega naroda nad drugim in hrvatskemu narodu je odprta pot, da sam odloča o svoji usodi. Ker ogrsko-hrvatska nagodba iz l. 1868. pomeni nadvlado tujeja ogrskega naroda nad hrvatskim narodom in ker tvori ta nagodba oviro proti združitvi vseh hrvatskih dežel v svobodno, suvereno hrvatsko državo, smatrajo za potrebno podpisani poslanci čiste stranke prava, ki so se vedno borili za odstranitev nagodbe, kateri niso priznavali nikake postavnosti, da izjavi sabor kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, da nagodbe ne priznava in jo smatra za hrvatski narod kot neobvezno in da s tem istočasno odstrani oviro proti združitvi celokupnega hrvatskega naroda in na drugi strani omogoči, da na bližnji mirovni konferenci hrvatski narod samostojno zastopa svojo državo in svoje interese. Interpelantje prosijo zategadelj, naj se pozove prezidij sabora, naj skliče sejo z dnevnim redom: Ustavitev ogrsko-hrvatske nagodbe, člen zakona I. iz leta 1868. in proklamacija svobodnega, samostojnega hrvatskega naroda.

Težave pri sestavi vlade na Poljku.

Varšava, 16. oktobra. (K. u.) Poizkusi, da bi se sestavil kabinet s sodelovanjem medstrankarskega kluba, so se izjalovili. V pogajanjih s princem Radziwillom je stavljen klub pogoj, da ne sme biti v koalicijskem kabinetu nobenega aktivista, ki je odgovoren za dosedanje vladno politiko in da more biti ministrski predsednik le osebnost, ki stoji na stališču medstrankarskega kluba. Ta pogoj je regentski svet odklonil in smatra kot svojega kandidata za mesto ministrskega predsednika edino le princa Januša Radziwill, dočim ga medstrankarski klub odklanja.

Pomiloščenja v Lublinu.

Lublin, 15. okt. V zadnjem času so vojaške oblasti pomiloštile nad sto oseb, ki

so bile obsojene radi izjav proti brestovskemu miru.

Poljski uradni jezik na galiških železnicah.

Dunaj, 16. oktobra. »Abend« poroča: Poljske železniške organizacije v Galiciji so uvedle v praksi poljski uradni jezik. Vse nemške napise so odstranili in jih nadomestili s poljskimi. V nemških krogih vlada veliko razburjenje, ker vlada proti temu ni ničesar ukrenila.

Poizkušen napad na grofa Tisza.

Budimpešta, 16. okt. Ko je hotel grof Tisza danes po seji poslanske zbornice sesti na avtomobil, se je približal vozu mlad fant z revolverjem v roki. Šofer je fanta udaril v obraz, nakar je le-ta revolver izpustil. Parlamentarna straža je fanta prišla in ga izročila policiji. Tu je na zaslišanju izpovedal, da se piše Ivan Lekay-Leitner, 23 let star in uradnik na centrali za krmila. Atentat je hotel izvršiti v pričajanju, da je grof Tisza edina ovira miru. Nahujskal ga ni nihče. Že svoj čas je nameraval napasti nemškega državnega tajnika pl. Hintzeja, ko se je le-ta mudil v Budimpešti, a predno se mu je to posrečilo, je Hintze odpotoval.

Manifest na srbski narod.

Bern, 16. oktobra. Srbski listi javljajo: Srbski prestolonaslednik kraljevič Aleksander je izdal na srbsko ljudstvo manifest, v katerem napoveduje, da se bo tisti dan, ko bodo srbske čete vkorakale v Belgrad, odpovedal stari, bolehi kralj Peter in da bo vlado prevzel na željo srbskega ljudstva on. Njegov oče, kralj Peter, tako je izjavil kraljevič Aleksander, hoče ostati kralj le toliko časa, dokler ne doživi svoje vrnitve v Belgrad.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. oktobra. Uradno:

Na Sasso Rosso so naše varnostne čete preprečile sovražni sunek.

Umikanje na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. oktobra. Uradno:

V Srbiji in Albaniji se naša premikanja in odredbe vrše brez sovražnikovega vpliva.

Kako so Italijani zasedli Drač.

Italijansko poročilo poroča: Drač je zopet v naši posesti. 13. t. m. popoldne smo predrl sovražne obrambne naprave na višinah Palmaja in Sassa Bianco in smo drugi dan zjutraj vdrl v mesto, pri čemer smo si prisvojili ujetnikov in zaplenili materiala. Bolj vzhodno so čete, ki so prodirali od Elbasana proti Tirani, premagale na Col Craba 13. t. m. žilav odpor sovražnih zadnjih čet in so svoj pohod zopet nadaljevale.

Francozi zasedli Küstendil.

Bern, 15. oktobra. Švicarski brzojavni urad poroča iz Sofije: Entente čete so zasedle Küstendil. V Sofijo je vkorakal neki angleški polk. Francoske čete so zasedle strateške železnice, ki vodijo iz Sofije. Tri bolgarske divizije ostanejo pod orožjem.

Nemško umikanje na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. oktobra. (Uradno.)

Vojna skupina kraljeviča Rupreta.

Na Flanderskem je sovražnik nadaljeval svoje napade. Glavni sunek je bil namerjen na Thourout in na železnico Iseghem-Kortryk. Tudi proti ostalim frontam je sovražnik izvajal silne napade, večkrat podpirane po oklopnih vozeh. Na posameznih mestih so naše čete svoje črte obdržale, na drugih krajih so se bojevale odmaknile ter zavrnile sovražnika v zadaj ležečih opirališčih s protisunki. Na severnem krilu je Thourout ostal v naših rokah. Poskuse sovražnika, da bi med Wercken in Thourout sunil v severni smeri, so preprečile v prvi vrsti čete 38. domobranske divizije. Južno od Thourout smo držali črto Lichtervelde-Iseghem. Južno od Iseghema se je nasprotniku posrečilo, da je prodril čez železnico Iseghem-Kortryk. Vzhodno od železnice smo ga ustavili.

Zahodno in jugozahodno od Lille smo svoje črte nekoliko odmaknili od sovražnika.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Med Bohainom in Oiso je sovražnik po močni topniški pripravi znova napadel,

Severno od ceste Bohain-Aisonville smo ga z našim ognjem zadrževali. Aisonville smo obdržali po hudem boju s sovražnikom, ki je večkrat naskakoval na obeh straneh kraja in proti kraju samemu. Tudi severno od Oise prodirajoči sovražni napad se je izjalovil pred našimi črtami. Zopet se je posebno odlikovala 6. bavarška pehotna divizija, ki že več tednov skoro nepretrgoma stoji v boju.

Boji pred našimi novimi postojankami severno in severovzhodno od Laona ter zahodno od Aisne, v katerih smo prizadeli sovražniku večkrat težke zube. Sovražnik stoji tukaj južno od Serre in približno v črti Liesse-Sissonne-Le Thour-St. Germain Mont.

Ob Aisni poizvedovalni boji. Mali naprej štrleči lok med Olizijem in Grand-préjem proti Mouronu ob Aisni smo izpraznili. Ondi boreče se čete s sovražnika tudi večeraj zopet izzvale k večkratnim napadom, ki so bili zanj polni zgub, ter so s tem popolnoma dosegle smoter, radi katerega smo začasno držali lok.

Vojna skupina generala pl. Gallwitz.

Med Argoni in Mozo so ponovni silni napadi Američanov omagali v našem ognju in v naših protisunkih. Sovražnik je tudi pridobil le malo ozemlja v kljub premoči na težkem topništvu in v kljub temu, da so mu pomagali tanki. Severno od St. Juvina, ob gozdu Bantheville in severovzhodno od Cunela so se boji v mraku končali.

Na vzhodnem bregu Moze so se razpršili napadi med Mozo in severovzhodno od Beaumonta v nepreglednem gozdovju v zelo srdite delne napade, ki so se končali v naš prilog. Američan je tudi večeraj imel izredno težke zube.

Berlin, 16. oktobra. zvečer. Uradno: Severovzhodno od Rosselaere, ob odseku Selle, pri Haussyju, med Airo in Mozo ter na vzhodnem bregu Moze so omagali sovražnikovi napadi. Mesto Denain, katero je polno francoskih beguncev, trajno obstreljuje težka angleška artiljerija. Sovražnik je večeraj obstreljeval božjo pot Liesze, kateri smo mi ves čas vojske skrbno prizanašali.

Angleži vzeli Menin.

London, 15. oktobra. (Reuter.) Angleži so vzeli Menin.

Podmorniki potaplajo dalje.

Berlin, 15. oktobra. Uradno: V atlantskem oceanu so naši podmorniki potopili 41.000 ton, med drugimi več parnikov z vojnimi materialom.

Angleške krvne žrtve.

London, 16. okt. Reuterjev urad poroča, da je do tega trenutka padlo v vojni skoraj milijon britanskih državljanov.

Nov napad na Ljenina.

Lipako, 15. oktobra. (K. u.) Iz Kijeva: V Kurskem je bil zopet napaden Ljenin. Napadel ga je član maščevalne lige iz Vitebska Dvanickij. Napadalec so zaprli.

Politične novice.

— Slovanski dan v Krakovu. Češki listi poročajo, da so nekateri poljski voditelji pred svojim odhodom v Varšavo dne 15. oktobra imeli posvetovanja z zastopniki Čehov in Jugoslovancev. Tekom pogovorov so Poljaki povabili Čeha in Jugoslovane na skupen slovanski dan, ki naj se v kratkem vrši v Krakovu.

— Priprave za federalizacijo. Ministrski predsednik baron pl. Hussarek je 16. t. m. povabil k sebi načelnike vseh strank. Kot prvega je popoldne sprejel rumunskega poslanca dr. Isopescul-Grecula. Kakor se sliši, je ministrski predsednik poslancem naznanil, da bo jutri izšel razglas, ki tiče federalizacije Avstrije.

— Vrednost uradne statistike. V seji poslanske zbornice dne 16. julija 1918 so vložili dr. Korošec in tovariši na ministrskega predsednika prezanimivo interpelacijo. Citirajo namreč odlok vojnega ministristva odd. 14, št. 14.282, z dne 27. maja 1918, v katerem se navede, da vojaški zdravniki in vojaški duhovniki ne smejo vpisati v matrike pravega vzroka smrti vojnih uetnikov, če so umrli vsled lakote in prenaporov. Ta odlok opozarja najprej na to, da se je že 12. aprila 1917 izdal odlok, kako naj se vpiše vzrok smrti v matrike, da nas zunaj države ne bodo mogli napadati. Izraza »izčrpanost« (»Erschöpfung«) ali »slabost srca« (»Herzschwäche«) se ne smeta rabiti, ampak se mora v slučaju, da ne pride nikakršna organska bolezen v poštev kot vzrok smrti, nadomestiti »izčrpanost« s »telesno slabostjo« (»Körperschwäche«) in »slabost srca« z »insuficijenco srca«. Interpel. pravi: »Odlok ukazuje zdravnikom in voj. duhovnikom, da uradno potvarjajo dejstva z namenom, da spravijo javnost v zmotno mnenje. To je očividno nevedno oblasti in pomeni težko oškodovanje časti in ugleda

kot tudi prostosti zdravniškega in duhovskega stanu.« Resnice o vojni torej ne bomo izvedeli tudi v tem slučaju ne, če se objavijo vse uradne statistike. Enega vojnega ministrstva ni premislilo: Da se bo namreč izvedelo za take odloke in bo poslednje zlo huje od prvega.

— Zahteve nemških volksratov. Nemški volksrati za alpske dežele so imeli dne 13. oktobra t. l. v Celovcu zborovanje, na katerem so sklenili, da naj se takoj osnuje nemško narodno zastopstvo, v katerem naj bodo zastopane vse nemške stranke iz kronovine. Naloga tega zastopstva bo slovesno proglasiti nemško samoodločbo in avstrijske Nemce na znotraj in zunaj zastopati. V slučaju, da bodo na mirovnem kongresu zastopane tudi druge avstrijske narodnosti, se isto zahteva tudi za Nemce. Tržaško vprašanje se mora brezpogojno tako rešiti, da bodo Nemci pristanišče lahko popolnoma svobodno in neovirano uporabljali.

— Znamenja miru. Vrednost krona se je dvignila v teh dneh v Švici od 35 na 48 v. Cene liš na Dunaju so padle povprečno za 25 odstotkov.

— Začasna rešitev vladne krize. Z Dunaja poročajo 16. t. m.: Iz današnjih pogovorov pri ministrskem predsedniku pl. Hussareku izhaja, da je kriza v avstrijskem ministristvu odgledana in zaenkrat rešena. Tudi ogrski ministrski predsednik je svojo demisijo umaknil. Hussarek je prevzel nalogo, da izvrši ustanovitev zveze držav, ki jo napoveduje cesarski manifest, in priprave za sklicanje narodnega zbora in ustanovitev narodnih vlad.

— K Nemčiji! »Alldeutsches Tagblatt« je končno tudi ugriznil v kisljo jabolko samoodločbe, pa se tudi pri tem ni zatajil. Ker vidi, da je odklenkalo vsaki nadi na podjarmljenje Slovanov, zato kliče: proč od Avstrije, proč od Slovanov. Britko se norčuje iz tistih Nemcev, ki bi na vsak način radi rešili v bodočnost vsaj obledele krpo stare Avstrije. »Upajmo,« tako piše, »da bodo ta prizadevanja doživela najostrejšo zavrnitev. Bodočnost nemškega naroda Vzhodne marke je za vse čase na strani nemške države in ne v federativni državi Avstriji, v kateri bi vladali in jo vodili Slovani. S smrtnimi sovražniki Nemške države ne more biti za Nemce v Vshodni marki nobene zveze več, pa naj-sibo v katerikoli obliki. Nemci v Vshodni marki morajo avstrijsko končnoveljavno odložiti, ako hočejo priti na luč in solnce. Sedaj velja v veliki nemški domovini igrati za pravo nemško veličino in bodočnost vse drugačno vlogo nego je bila dosedanja v avstrijski državi. Samoodločeno pravico jemljemo v lastne roke, za to pravico ne beračimo in ne prosimo nikogar več. O naši bodočnosti hočemo sami odločevati. Zato odločno odklanjamo vse Avstrijce, pa naj se že zvezoje Lammasch, Redlich ali Sylva-Tarouca, ki bi hoteli določiti in oblikovati našo bodočnost.« Tako je prav, — Nemške solze. Dunajska »Preša« silno zdihuje radi Wilsonovega odgovora. Pravi, da je Wilson zastupil pot pravičnosti ter se vdal čuvstvovanju Francije, ki zahteva odstop nemškega cesarja in s tem razrahljanje nemške državne zveze. Wilson je bil imenovan svetovni sodnik, toda sedaj je postal preganjalec in tožnik. Ni je večje razžalitve za nemški narod kakor če mu Wilson med vrsticami svojega odgovora očita, da je prenašalo vse vojne grozote več kot 50 mesecev radi ene same osebe, ki jih je gonila v boj. In naposled zavzame »Preša« pozo ter kliče: »Ni ga naroda v Evropi, ki ne bi doživel še nobenega poraza. Toda žalitev ne pozabi nikdar.« Ali »Preša« ne čuti, da ravno zato Francija ni pozabila Fontainebleau in Sedana?

— »Samo trije smo še.« »Magyarorszag« se peča s poslednjimi dogodki na bojišču, posebno z usodo Bolgarije ter piše: »Samo trije smo še: Nemčija, Turčija ter mi. Okrog nas divja cela morje mrženj, besov, neusmiljenih napadov na naše življenje. Mi smo samo trije, a naš nasprotnik je celi svet. Nikjer prijaznega pogleda, vsepovsod kakor indiferni obrazi. Gnusno nam kaže zobe krvno maščevanje iz vseh krajev, kjer žive ljudje. Ni je žive duše, ki se ne bi jezila na nas. Ko smo se borili za svojo svobodo, je ves svet simpatično gledal našo borbo ter zasledoval naše trpljenje. Čemu smo sedaj padli v pekel sovražstva? Kaj je bilo treba, da se v tem strašnem viharju tresemo in trepetamo za našo deželo? Usodna, temna in črna leži bodočnost pred nami. Ladijo naše države premetavajo razburkani valovi po morju. En zavezniki brat je že utonil, valovi so ga pokopali. In naša ladja? Ali bo zadosti trdna? Mar je krnilo v dovolj krepkih, razumnih rokah? Mar moremo verjeti, da ne bo priplula na krnico in se potopila na dno? Kam plovemo? Kako dolgo bo še trajala ta strahanska plovba? Kdo nam pokaže pot k obali in miru. Ali se še spominjaš, narod mažarski, s kakšnim navdušenjem si odjadral pred štirimi leti na morje bede? Ali se veruješ tistim, ki so bili tedaj krmarji na tvoji ladji?»

— Zadoščanje prof. Lammaschu. Ni čudno, če se pametni ljudje ne vznemirjajo.

ajo preveč po pisavi časopisja. Sedanja vojna je dokazala, da so ljudje — v prvi vrsti velja to za Nemce — zmorni, danes blagoslovati to, kar so večer preklinjali. Zanimiv zgled za to trditev je zgodba profesorja Lammascha. »Der Neue Abend« z dne 12. oktobra prinaša članek z naslovom: »Zakaj Lammasch?« (namreč: Zakaj naj pride sedaj ministrstvo Lammasch). Odgovor na to vprašanje se glasi: »Če so narodi trpeli nad štiri leta nedopovedljivo, imajo tudi pravico, da gredo sedaj v miru po poti, ki so si jo sami predpisali. To pa zamorejo omogočiti samo možje z brezmadežno preteklostjo, ki so nezmožni, ukloniti svoje pravno prepričanje ali tudi le svojo vest. Ker rabimo takih mož, smo mnenja, da mora priti ministrstvo Lammasch.« Krasno izpričevalo, da v resnični stiski zaupa človeštvo samo — značajem. Kako pa se je popreje godilo Lammaschu? List — brezdomno židovski — pravi, da je veljal Lammasch za najhujšega reakcionarca in klerikalca. (Saj Lammasch tudi v tem oziru ni izpremenil mnenja!) »Njegovo stališče v proforskem boru ni bilo najprijetnejše. Tudi klerikalnemu profesorju Viljemu Foersterju ni šlo na Dunaju dosti bolje. Bili so profesorji, ki niso z njim občevali. To je bilo po našem mnenju zelo v redu. (Nemška liberalna svobodoljubnost! Bojkočili so ga ljudje, ki mu niso segli niti do pasu!) Zakaj naj bi se ne veselili, da je veleugledni dunajski profesor kolegij visoko (držal) cenil vedo brez predsodkov... Prišla je vojna. Veda brez predsodkov je praznovala orgije samoponiževanja. Zdravniki so našli, da je pravo zdravilišče za vojake v začetnem stadiju tuberkuloze strelni jarek. Učitelji kazenskega prava so bili voljni, priznati državi »pravico v stiski« (»Notrecht«) za krvave obsodbe vojaške justice, in učitelji mednarodnega prava so pozabili, česa so se učili in kaj so učili. Vsi so kričali hura! in »heil!« Prof. Lammasch ni nikdar klical hura! Ni pozabil, da je sedel v mirovnem razsodišču v Haag. List nato opisuje sejo gosposke zbornice, kjer je padla ogromna večina po njem, ko je govoril za mir sporazuma, in dostavi, da so sedaj vsi politiki zanj, Nemci in Nemci, napredni in »reakcionarni«, ker imajo vanj zaupanje, da svojih načel o samoodločbi in sporazumu ne bo zatajil nikomur v korist in nikomur v škodo. Ta dogodek je razveseljav za vsakega, kdor ne tuli z volkovi. Nazadnje zmagava vedno pravica; čim daljši je bil boj, tem popolnejša je zmagala, tem večji vpliv pravega mnenja na nasprotnika. Bog daj več takih »reakcionarcev« in »klerikalcev« — in kmalu bosta ti dve prosvki častnejši kot njihovo lepoto zveneči nasprotji!

+ **Žalostni spomini.** »Lidove Noviny« pišejo: V »Morgen« se spominja nemški zgodovinar R. Charmatz s tesnim občutkom nemških in mažarskih politikov, ki so se zastopni trudili za federativno upravo avstrijske države. Med njimi je tudi idealist Adolf Fischhof, ki je hotel napraviti iz Avstrije drugo Švico, t. j. cesarstvo združenih avstrijskih dežel, in pa pravični Mažar Eötvös, ki je bil glasnik narodne enakopravnosti. Nemci strme, kako skromne so bile žrtve, ki so jih svoje dni od njih zahtevali in kako poceni bi bili lahko ohranili Avstrijo. Danes nad razvalinami prevzetnih nemških sanj o svetovnem nemškem gospodarstvu in nemškem prvenstvu v Avstriji se Nemci s tesnim srcem spominjajo prelepe, a zamujene prilike. Sedaj so Slovani že daleč preko Fischhofovega programa. Prepozno so prišli Nemci in Mažari, prepozno.

+ **Ogrski parlament.** Na drugem mestu prinašamo poročilo o seji ogrske poslanske zbornice in Wekerlejeve izjave. Za sejo so se zanimali najširši politični krogi ter so bile galerije prenapolnjene. Navzoči so bili domalega vsi poslanci. Zvedelo se je, da namerava Wekerle sedaj poizkusiti, da se združijo 48. ustavna stranka, delovna stranka in ljudska stranka. V tem slučaju bi Wekerlejev kabinet razpolagal s skoraj 300 glasovi. 12 članov Apponyjeve skupine ne namerava iti zraven.

+ **Kaj nemški šmok v Wilsonovem imenu vse zahteva.** Današnja »Tagespost« se v svojem uvodniku peča o zahtevah, ki jih mora zadnji Nemec na mirovnem kongresu postaviti napram Slovincem in to v Wilsonovem imenu. 1. Kakor Wilson zahteva v 11. točki, da imajo Srbi dohod do morja in v 13. točki, da imajo Poljaki pristo pot k morju, isto zahtevajo avstrijski Nemci, katerih je več kot Srbov. 2. Wilson je izjavil, da separatne želje raznih narodnih drobcev nikakor ne smejo ovirati življenjskih interesov večjih narodov. 3. Slovenci so popolnoma drug narod, dokazuje pa to s tem, da so tudi Holanci drug narod kot Nemci. Slovenci so že od Karla Velikega odvisni od Nemcev. In kot sklep teh treh točk zahteva skromni nemškonacionalni politikar, da se slovensko ozemlje, Trst in Istra priklapijo novi avstrijskonemški državi. — Torej sedaj, ko avstrijskim Nemcem ne more več pomagati niti avstrijska niti nemška vlada, naj

gospod Wilson pomaga, da se nemške stoletne krivice napram Slovincem še nadaljujejo. Kar se tiče nemških zahtev do morja, jim Jugoslavlani nič ne branimo, toda kako bodo prišli do morja, to bo govorila medsebojna pogodba. Sanje o kakik priklopitvi slovenskih ozemelj nemški zemlji naj si pa Nemci le izbijajo in naj v sedanjem resnem času računajo z resničnim položajem, ne pa z iluzijami. Iluzije so Nemcem že dosedaj silno škodovala. Nemški politiki bi Wilsonu rad dokazali, da so Slovenci »narodni drobci«, ki ne more imeti druge prihodnosti kot služiti Nemcem kot mostnice v Trst. Naj bo »Tagespost« prepričana, da Wilson svojih informatorjev ne bo iskal v njenem uredništvu ali v vrstah nemških voditeljev, o katerih se sama izraža, da niso dosti pridni.

+ **Lakota v Črnigori.** »Berner Tagblatt« poroča iz Genfa: Črnagora se je obrnila z iskreno prošnjo na Švico za preskrbo živil, ker mora sicer ljudstvo vsled lakote poginiti.

+ **Čehi pridejo v Pariz.** Slovanski potni biro v Prazi naznanja, da se bo takoj po sklenjenem miru odpeljal posebni češko-slovaški brzovlak v Pariz.

+ **Protinemska ženeva.** V Ženevi se imenuje ena ulica »Rue des Allemands« (Nemška ulica). To ime je že iz dobe, ko je bil v Ženevi velik sejem, zakaj Ženeva je bila središče za vse bogate dežele sveta, posebno za Francijo, Burgundijo, Italijo, Nemčijo itd. Ulica, kamor so prihajali ob sejmju nemški trgovci, se je nazivala njim na čast »nemška«, enako kakor se imenuje Fondaro dei Tedeschi pri Rialtu v Benetkah. Danes pa je vojska v Ženevi napravila silno protinemsko mišljenje, ki zahteva, da se nemški naziv odstrani. Stari, nemški napis je star 500 let. Za novo ime nemški ulici se baje mestni očetje še niso zedinili.

Dnevne novice.

— Na kaj ptujski Ornik še misli. Dne 7. septembra je ptujski Ornik razposlal na vse strani poziv, naj se daruje za zgradbo velike sirotišnice in vzgojevališča v mestu Ptuj. Ta zgradba bode stala več milijonov in župan Ornik sam priznava, da je ptujsko mesto že sedaj silno obremenjeno. »Zaupno« pravi Ornik še nadalje, da ima sirotišče nameš, da sinove padlih vojakov vzgaja v nemškem duhu in na ta način reši trgovino in obrt ogroženih mest poslovenjenja. 7. septembra torej Ornik še ni obupal. Radovedni smo, če je Ornik še danes istega mnenja. Priznati moramo, da bi nam bilo jako ljubo, če bi bil Ornik dobil pravočasno dovolj denarja iz nemških pokrajin, da nam sezida v Ptuj sirotišnico. Kakor bo Jugoslaviji dobro prišla gimnazija v Ptuj, tako bi tudi novo poslopje, za katero je začel nabirati Ornik, bilo pod novim vodstvom dobro uporabljivo za slovenski naraščaj.

— **Narodni davek.** Gospod Vido Bratuž, trgovec in posestnik v Ljubljani je daroval vsoto 200 K kot narodni davek ter sporočil: Ako bi našel še 999 slovenskih trgovcev z enakimi vsotami, pa bi se nabralo lepo vsoto 200.000 kron. Torej, slovenski trgovec, ne zamudi plačati narodnega davka! — Gosp. Josip Lenarčič, veleindustrialec in veleposestnik na Vrhniki kot narodni davek 1000 K. — Gospod Iv. Rebek, stavbeni in umetni ključavničar v Celju je daroval 50 K. — Gdč. Ela Rakuša iz Ormoža kot narodni davek 100 K. — Srčna hvala! Posnemajtel!

— **Promoviran** je bil dne 17. oktobra na graškem vseučilišču za doktorja bogoslovja prekmurski Slovenec Ivan Sobočan, duhovnik misijonske družbe sv. Vincencija Pavla.

— **Omejen železniški promet na državni železnici.** C. kr. ravnateljstvo državnih železnic naznanja, da so od 16. oktobra dalje do preklica ustavljeni sledeči osobni vlaki: Proga Jesenice-Gorica drž. kol. Trst drž. kol. vlak št. 25/43, 20/12, odhod z Jesenic ob 10,10 popold., dohod v Trst ob 7,37 dop.; odhod iz Trsta ob 8,26 pop., prihod na Jesenice ob 9,15 dop. Proga Divača-Pulj vlak št. 312, 317, odhod iz Pulja ob 3,55 dop., prihod v Divačo ob 8,25 dop.; odhod iz Divače ob 5,25 pop., prihod v Pulj ob 10,14 zveč. Proga Trbiž-Ljubljana glavni kol. vl. št. 1711, 1712, odhod iz Trbiža ob 6,21 zveč., prihod v Ljubljano ob 10,46 zveč., odhod iz Ljubljane ob 6,57 popold., prihod v Trbiž ob 11,45 dop. Proga Ljubljana glavni kol.-Bubnjarcje vlak št. 2213, 2218, odhod iz Ljubljane ob 8. dop., prihod v Bubnjarcje ob 1,16 pop., odhod iz Bubnjarcje ob 3,50 pop., prihod v Ljubljano ob 9,03 zveč. Proga Grosuplje-Kočevje vlak št. 2313, 2318, odhod iz Grosuplje ob 9,10 dop., prihod v Kočevje ob 11,11 dop., odhod iz Kočevja ob 5,46 pop., prihod na Grosuplje ob 7,45 zveč. Proga Novomesto-Straža-Toplice vlak št. 2111, 2412, odhod iz Novegomešta ob 11,12 dop., prihod v Stražo-Toplice ob 11,30 dop., odhod iz Straže-Toplice ob 11,52 dop., prihod v Novomesto ob 12,10 popoldne.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** vabi svoje člane na mesečno zborovanje,

ki se vrši v soboto, dne 18. t. m. ob 6. uri zvečer v učilnici porodniškega oddelka deželne bolnice. Dnevni red: Razgovor o influenčni epidemiji in druge stanovske zadeve.

— **Za doktorja prava** bo promoviral dne 31. t. m. na zagrebškem vseučilišču »Domačojec« Pero Rogulja.

— **Za kozami** je zbolela na Šmarni gori v gostilni poleg cerkve ena oseba.

— **Iz Blagovice** se nam poroča, da se je tam španska bolezen — bolje pljučna kuga — silno razširila. Samo v vasi Loke jih je že 50 obolelo. Dosedaj sta dve žrtvi; v nedeljo smo pokopali 19letno krepko Rozalijo Trdin, bila je pridna, pametna Marijina družbenica; včeraj pa 15letno Alojzijo Močnik. Strašno je hudo, po 9 ljudi leži v sobi, brez postrežbe, brez zdravnika; delo na polju počiva in vse je preplašeno. Kaj takega še ne — to je prava kuga. Zdravniška pomoč nujno potrebna.

— **Dr. Jan Dvořák** iz Prage je došla tužna in povsem nepričakovana vest, da je tam izdihnil blago dušo dr. Jan Dvořák, vodja »Česke deželne zveze za tujski promet v Pragi«. Zbolel je na hripi, kateri je podlegel, star komaj 35 let. Bil je duša organizacije za tujski promet in kot strokovnjak na celem Češkem visoko čislán. Spisal je več strokovnih del, posebno o važnosti tujskega prometa po vojni. Zapustil je v rokopisu knjigo o češkem hotelirstvu. Zadnje njegovo delo, s katerim se je pečal z vso vneto, je pa bila — vzajemnost prihodnjega češkega in jugoslovanskega prometnega biroja. Njegova prerana smrt v najboljših letih pomeni veliko izgubo tudi za jugoslovanstvo.

— **Vipava.** Danes, 15. oktobra t. l., je umrla na španski boleznj ga. Tončka Kobalova rojena Milerjeva. Mlada žena je svoja dekliška leta posvetila naši krščanski socialni organizaciji v Vipavi. Blag spomin zapuščaja v vseh, ki so jo poznali. G. soproga Bog potolaži!

— **Promet z zasebnimi vojnopoštnimi zavitki** na vojnopoštne urade 335, 451, 452, 460, 519, 582 je od sedaj naprej ustavljen.

— **Brzjavke za vojne ujetnike v Rusiji.** Sprejemanje brzjavk za vojne ujetnike v Rusiji je z današnjim dnem ustavljeno.

Ljublianske novice.

Ij Pri Marijinem Oznanjenju bo kano-nična vizitacija dne 19. in 20. oktobra. Prihod Prevzvišenega g. kneza in škofa v soboto ob 5. uri popoldne. Župljani naj bi pričakovali Prevzvišenega in potem v cerkvi prejeli blagoslov. V nedeljo ob 9. uri slovesen vhod v cerkev, pontifikalni blagoslov, sv. maša, blagoslov s sv. Rešnjim Telesom, govor. Popoldne po litanijah odhod iz cerkve.

Ij Seja odbora ljubljanskih društev S. K. S. Z. se vrši v petek, 18. t. m. ob pol osmih zvečer v Katoliški tiskarni, II. nadstropje. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Ij Španska bolezen se tako širi, da je že malo hiš, kjer bi se ne bila pojavila več ali manj in zahteva dan na dan novih žrtv. Toda bati se je še hujšega. Če je to epidemija, bi se moralo z vsemi sredstvi delati na to, da se omeji in polagoma zatire. In kaj se je odredilo? Šole so zaprli, to je bil začetek in konec vsega, drugega se pa vzlic skladovnicam zakonov in naredb proti epidemijam ni ukrenilo pravnih.

Ij Redni občni zbor »Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani« se bo vršil v nedeljo dne 27. oktobra 1918 ob 9. uri dopoldan v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. O predlogih, ki niso na dnevnem redu, se razpravlja le tedaj, če tretjina navzočih zastopnikov prizna nujnost (§ 11. c. zveznih pravil). Če sklicani občni zbor ob 9. uri ne bo sklepčen, se isti vrši eno uro pozneje. Načelstvo prosi, da se vsi gospodje zastopniki včlanjenih zadrug pravočasno in zanesljivo udeležijo občnega zbora.

Ij Nemški viteški red. Pavel baron pl. Wernhardt je bil imenovan za velikega komturja in komturja v Ljubljani.

Ij Obrtno-nadaljevalne šole v Ljubljani. Ker so radi še vedno močno razširjene španske hripe zaprte vse druge tukajšnje šole, preloži se tudi na obrtno-nadaljevalnih šolah za 20. oktobra napovedani pričetek pouka na nedeljo, dne 10. novembra t. l.

Ij Od Mlekarske zveze se nam poroča: Vsled nastalih prometnih ovir mleko iz več nabiralnic ne more priti v Ljubljano, ali pa pride tako pozno, da se pokvari. Vsled tega naj bo slavno občinstvo pripravljeno na to, da se zadovolji za nekaj dni s še manjšo množino mleka, kakor sedaj. Še tekom tega tedna pa bodo zopet začeli pobirati mleko avtomobili in je torej upati, da se trenolne prometne ovire premagajo in bode prihajala zopet običajna množina mleka v mesto. Da se je zadnje dni mleko kvarilo, ne zadene Mlekarske zveze nobena krivda. Zveza namreč pri

vsem prizadevanju ni dobila pravočasno premoga, vsled česar se mleko ni moglo pasterizirati. Posledica tega je bila, da se je v večih slučajih pokvarilo. Tudi v tem oziru se je zagotovila od merodajne strani takojšnja odpomoč.

Ij Dvojna mera. Pri nas je že splošno znano, da si vozijo v Ljubljano različne visoke osebe in osebe, ki diše po plemstvu, krompir in drug živež kar brez vsakega dovoljenja, dočim odvzamejo revežu vse, tako da ne ve, kaj bo jedel. Zanimiv slučaj se je zgodil včeraj. Baronica Wurzbach je včeraj ob 6. uri zvečer pripeljala do poljanske mitnice krompir, kjer jo je stražnik ustavil, in ker ni imela nobenega dovoljenja, ga seveda zaplenil. Gdčni. baronici Wurzbach to ni šlo v glavo, kakor naj za njo veljajo isti predpisi kot za nas navadne ljudi in je izjavila, da dobi lahko dovoljenje od vsakega, tam od grofa Attemsa pa do policijskega svetnika Skubla. Seveda je bil stražnik neizprosljiv; vršil je le svojo dolžnost. Ko vidi baronica, da nima nobenih uspehov, je končno ponoči prinesla neko dovoljenje polic. svetnika dr. Skubla, da sme peljati krompir domov. Sedaj si pa usojamo vprašati, kdo je dal dr. Skublu dovoljenje za izdajo prevoznih dovoljenj? Ali ni to očitno kršenje predpisov? Pristojno oblast pa pozivamo, naj zapleni 400 kg krompirja, ki je bil brez dovoljenja pripeljan v Ljubljano. — Opa-zovalec.

Ij Umrli so v Ljubljani: Danilo Majaron, slušatelj prava, — Marija Kortus, vdova poštnega poduradnika, 56 let. — Ivana Loboda, rejenka, 12 dni. — Gabriela Treven, posestnikova hči, 13 let. — Bruno Kocjančič, sin sobnega slikarja, 1 leto. — Alojzija Pertot, slikarjeva hči, 7 let. — Valentin Orehek, delavec v papirnici, 42 let. — Ivan Tavčar, narednik 17. pešpolka, 34 let. — Marija Lavrin, kontoristinja, 16 let. — Bojan Tepina, sin živinozdravnika, 8 let. — Josip Bergant, izvošček, 61 let. — Ivan Tušek, šolski učenec, 10 let. — Friderika Kržin, hči posestnice, 17 let. — Stanko Merkun, sin častniškega namestnika. — Josip Mayer, desentnik, 28 let. — Ana Francelj, hiralca, 41 let.

Primorske novice.

p Odkazovanje vojaštvu neporabnega materiala. Naznanja se: Civilni interese-ti se morajo za vojaški neporabni materijal obrniti na naslednja mesta: a) Za potrebščine poljedelstva: na pristojne poljedelske glavne korporacije, n. pr. deželni kulturni svet, oz. če ga ni, na Kmetijske družbo ali enako organizacijo; b) za potrebščine čisto gozdarskih predmetov: na gozdarsko centralo na Dunaju, I., Reichsstrasse št. 11; c) za potrebščine obrta: pri zavodih za pospeševanje obrta; d) vsi drugi interese-ti: na avstrijski glavni zavod za stvarno demobilizacijo na Dunaju, zasedaj I., Himmelfortgasse št. 8.

p »Centralna posojilnica, registrovana zadruga z omejeno zavezo« v Gorici, sedaj začasno v Ljubljani, naznanja svojim članom in drugim, ki imajo opraviti s tem zavodom, da se preseli za stalno med 23. in 27. t. m. v svoje lastne prostore v Gorico, Vrtna ulica 32, I., kamor naj se blagovolijo stranke v bodoče obračati. V slučaju kakkega nepričakovanega zadržka, ki bi našo preselitev sedaj onemogočil, naznanimo to strankam pravočasno potom časopisja. Načelstvo.

Prosveta.

pr Iz gledališke pisarne. Danes zvečer se ponovi za abonement »C« Jirasekova gledališka igra »Laterna«. — Dalje v petek Bran. Nušičeva komedija »Svet« za abonement »B«. — V soboto zvečer pa »Laterna« izven abonementa.

pr Narodno gledališče. Včeraj smo videli zopet eno izmed onih komedij za smeh in kratak čas, ki smo jih v dolgočasni vojni dobi tako pogrešali. Po dolgih štirih letih zopet malo živahnosti, malo odkritega veselja in smeha. Igrala se je štiridejanska komedija Svet, srbski spisal Branislav Nušič, za slovenski oder priredila Cvetko Golar in Franc Kobal. Vsebinska je v glavnih potezah sledeča: Vpokojeni uradnik Matic Porenta živi mirno življenje, ločen od vsega posvetnega dirndaja, s svojo ženo Ano in s svojima hčerkama Nado in Jelico. Točen je njegov dnevni red kakor ura. Prebira časopise in študira visoko politiko o državnem vozu, puši cigarete in pije čaj. Vsak dan ga obiskuje njegov bivši stanovski tovariš Gašpar Srebotnjak in nekega dne prinese tudi nove karte, da bi se tudi Matic naučil igrati nanje in bi si tako preganjala dolgčas. Razdelita si dnevni red čisto po malomeščansko, izprehod ob tej uri, kavarna ob tej, kibiciranje itd. Začeti hočeta takoj, toda ta dan še ne, ker je dvojni praznik v hiši. Petnajst let je namreč, odkar služita pri Porentovih tetka Katra in — maček Marko. Ta dogodek pa dá povod, da tudi Matic in Ana začneta

nisliti na svojo starost in se zavesta, da ma Nada že 18 let ter je godna za možičev. Treba jo je oddati, a kako? Hiša je vnetu zaprta, a mora se svetu odpreti. Nada mora med svet, da se seznani z ljudmi. Oče in mati skleneta, da kupita Nadi dve obleki, eno za doma, drugo za obiske. Jelici, ki ima petnajst let in pol, pa dasta narediti prav dolgo krilo. Vse vesele gredo mati in obe hčeri nakupovat obleke med svet. Ker so imeli Porentovi v svoji sprejemnici samo staro, obrabljeno pohištvo, ga je treba nadomestiti z novim. Stara omara se umakne modnemu ogledalu, naslanjača mora pred novimi stoli pod streho — svet to hoče. Vse je v pravem tiru. A svet jih je bil že izvolal in mestna klepetulja gospa Zidanova pride na obisk in pripoveduje, kaj svet govori o tetki Katri, češ, da ni prava dekla, ampak sorodnica, ki je dekla. Zato mora Katri od hiše, vsem je hudo, a svet tako hoče. Pride druga klepetulja, gospa Jeranova, ki pove, kaj govori svet o Nadini zaroki s Stojanom in njeni doti. Pravi namreč, da bo doto za Nado dal hišni prijatelj Srebotnjak. Raditega tudi Porenta Srebotnjaku prepove vstop v svojo hišo. Ker svet hoče, je treba tudi, da se Jelica uči gosli. Dodele ji glasbenega učitelja, a učna ura se konča tako, da Jelici učitelj razodene svojo ljubezen, češ, da zdaj to lahko naredi, ker ima učenka že

dolgo krilo. Pride zopet prijateljica, ki pove, da je učitelj glasbe zaljubljen v Nado in narobe. Porenta ga spodi. Pride druga prijateljica z vestjo, češ, da je zarocenec Stojan rekel v neki družbi: Boljša mati ko hči. Naj torej svatujejo čim prej. A Porenta Stojana postavi na prag. Ana dobi anonimno pismo, da je Matic zaljubljen v mlado služkinjo Marjano, zato Porenta spodi tudi Marjano in da prinese v sobo zopet staro pohištvo. Vsled domačih preprirov, ki radi tega nastanejo, zapodi Porenta iz hiše tudi svojo ženo in obe hčeri. A prijatelj Srebotnjak se vrne, ga spoprijazni z družino in ga prepriča, da kljub neprijetnostim, ki jih ima človek s svetom, popolnoma izoliran od sveta ne more živeti. Porenta gre, odpre vrata in okna na stečaj ter kliče iznova svet v svojo hišo. Komediji je tu konec in nov začetek. Delo je srednje kakovosti, a ima veliko vrline, da enotnost dejanja ni motena z nikakimi nepotrebnimi stranskimi vpletitvami. Po večini so igralci zadostili v polni meri svojim nalogam. G. Danilo je s svojo igro ustvaril tip malomeščanskega penzionista, le uloga mu je hotela parkrat odreči, zato na nekaterih mestih dialog ni bil dovolj precipitiran. G. Bukšekova je svoji enolični ulogi dala kolikor mogoče življenja, zlasti v četrtm dejanju, ko prihajajo v hišo Jobove vesti. Parkrat se je slišal hrvaški »ili«. Gospodični Mira Da-

nilova in Garvasova sta kot hčerki povsem dosegali igro svojih staršev. Ga. Juvanova in gđ. Vera Danilova sta dosegli sinoči rekord v klepetanju, ki pa je vendarle bilo naravno. G. Strniša ima v dialogu še nekoliko nespretnosti. Prav dober je bil g. Daneš kot glasbeni učitelj, zlasti lekcijo je igral z velikim uspehom. Režija je bila točna, konec ob 10. uri.

G. G.

pr »Pogled v novi svet«. V založbi Slovenske Socialne Matice izide te dni 2. zvezek »Propagandnih spisov« z naslovom »Pogled v novi svet«. Spis obsega referat, ki ga je imel naš najboljši narodno-gospodarski strokovnjak na prvi seji gospodarskega »odseka« Narodnega sveta. Referat podaja nazorno sliko o gospodarskem stanju v vojni se nahajajočih držav, prikazuje cilje, po katerih streme demokratične države na polju produkcije, določevanja cen itd., in se temeljito bavi z najbolj perečim vprašanjem prehodne dobe, z valutnim vprašanjem. Vsakdo, kdor hoče dobiti pravo sliko o bodočem narodno-gospodarskem življenju, ki je temelj vsega narodno-političnega in kulturnega napredka, se bo s pridom vglobil v to knjižico. Brošura bo veljala 1 krono, spoštino 1.20 K, za družniške Slovenske Socialne Matice pa s spoštino 1 krono. Naročila sprejemajo Sl. Socialna Matica v Ljubljani in vse slovenske knjigarne.

Gospodarske novice.

g Vrednost papirjev pada. Na dunajski borzi je 16. oktobra vsled Wilsonove note Nemčiji vladala pobitost. Položaj se je zboljšal po Burianovem govoru. Papirji ladeplovov so padli za 25 do 30, petrolejske akcije za 16 do 20, železne tvornice za 15, motorske akcije za 19, vojna industrija za 10.

g Devizni kurzi. Dunaj 16. oktobra. Amsterdam: Dunaj 23.80, Berlin 37. — Curih: Dunaj 49, Berlin 78.50.

Aprovizacija.

a Meso na zelene izkaznice B štev. 1 do 1000. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1000 prejmejo goveje meso v petek, dne 18. t. m., popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta red: od 3 do pol 4 št. 1 do 200, od pol 4 do 4 št. 201 do 400, od 4 do pol 5 št. 401 do 600, od pol 5 do 5 št. 601 do 800, od 5 do pol 6 št. 801 do 1000. Kilo-gram stane 2 K 80 vin.

a Mast. V ponedeljek, dne 21. t. m., popoldne in popoldne se bo delila mast v vojni prodajalni v Gosposki ulici zamudnikom vseh okrajev in onim strankam, ki jo je nakazal mestni magistrat. Kilo-gram stane 64 K. Posodo je prnesti seboj.

a Gostilničarji in zavodi prejmejo goveje meso v petek, dne 18. t. m., popoldne od 1 do 3. ure v cerkvi sv. Jožefa.

: Prispevanje za sklad S. L. S.!

POZOR! POZOR!

Slaščice!

Po nizki ceni prodajam razne slaščice, kot: KAMELE, MENTOL, MALC, MELISENCE, FONDANT-KOCKE itd. G. DARBO, LJUBLJANA, Mestni trg št. 13. 3782

Dva delavca in več deklet

SE SPREJME za delo v kartonažni tovarni I. BONAČ sin, LJUBLJANA.

NA PRODAJ

4 hrastovi sodi

okoli 80 hektolitrov, 12 sodov od 500 do 800 litrov in 15 sodov od 56 do 150 litrov. Sodi so vsi hrastovi, zdravi in močni. Naslov prodajalca pove uprava »Slovenca« pod št. 3810, ako znamka za odgovor.

Zdravniki in večaki so doznali, da je ZA ZDRAVILO IN OBRAMBO ŠPANSKE BOLEZNI najboljša pristna

slivovka

katera se dobi pri trdkli: Miha Omahen, Višnja gora 1 liter stane 50 kron; pri večjem odjemu popust. Naročnik mora sam posodo v napolnitev dostaviti. 3885

Delavce in delavke

sprejme takoj v službo strojlina tovarna SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica 4. Zglaševanje od 4. do 5. popoldne.

Izboren nadomestek za kavo

zelo sladak, uporabljen brez cikorije, v zavojih po 5 in 10 kg pošilja po povzetju 1 kg za 10 K; pri 100 kg po 9 K za 1 kg; nad 100 kg po 8 K za 1 kg. Zavojnina se računa najceneje. GUSTAV SUŠICKY, ČEŠKI BROD, Češko.

Napredaj je nova

lisicja garnitura

Ponudbe sprejema uprava lista pod št. 1000 »GARNITURA«

Kdo ve, kje je inženier Lachnik

naročal vodovodne armature? Odgovor: v prošni proti odškodnini (2) občina Crnivec pri Idriji.

Dobra kuharica

srednjih let, vajena večje kuhe (20 oseb) in vsega gospodinjstva, se takoj sprejme proti dobri plači v večjo trgovsko hišo poleg dekle. Ponudbe pod »Dobra kuharica« 3886 na upravo »Slovenca«. Istotam se sprejme tudi DEKLA, vajena živine. Ponudbe pod »Pridno dekle«.

Naročanje »Slovenca«!

Kot vzgojiteljica

Zglasilnica za ženske pomožne moči soške armade ne uraduje več v Narodnem domu, temveč

v šoli na Vrtači Erjavčeva c. št. 19, II. nadstropje.

Potrebujejo se posebno dobre pisarniške moči kuharice, perice in razne delavke.

PRODA SE

železna peč, kopalna banja, velika kredenca, različna okna.

Poizve se v upravnistvu »SLOVENCA« pod št. 3883.

Razglas.

Pri osemem zrebanju 4½% zastavnih listov in 4½% komunalnih zadol-

žnic Kranjske deželne banke, ki se je vršilo dne 15. oktobra 1918, so bile iz-

zrebane sledeče številke:

I. 4½% zastavni listi.

Po K 10.000 štev. 11, 15, 20;

Po K 2.000 štev. 7, 28, 33, 60, 63, 73, 75, 79, 104, 136, 155, 170, 177;

Po K 1.000 štev. 16, 22, 26, 34, 42, 66, 79, 119, 128, 132, 135, 139;

Po K 200 štev. 2, 13, 19, 34, 50, 60, 69, 76, 90, 97, 107, 140, 151, 155, 168, 174, 187, 192, 219;

Po K 100 štev. 2, 6, 9, 12.

II. 4½% komunalne zadolžnice.

Po K 10.000 štev. 434, 440, 442;

Po K 2.000 štev. 84, 141, 259, 558, 570, 628, 645, 708, 774, 780;

Po K 1.000 štev. 26, 329, 438, 506, 537, 596, 625;

Po K 200 štev. 459, 473, 583, 612, 618, 626, 665;

Po K 100 štev. 15, 154, 258, 280.

Te zastavne liste in komunalne zadolžnice bodo izplačevala blagajna

Kranjske deželne banke proti vročitvi od 1. januarja 1919 naprej.

Ljubljana, dne 15. oktobra 1918.

Kranjska deželna banka.

Licitacija plemenskih kobil.

Dne 30. oktobra se bode prodalo ob 10. uri dopoldne pri c.in.kr.raz-

pečevalnici konj v Kočevju na šolskem travniku

10 plemenskih kobil

in pri c.in.kr. razpečevalnici konj v Ljubljani ob 9. uri dopoldne v Nušakovi

vojašnici

26 plemenskih kobil

K licitaciji bodo pripuščeni le taki ponudniki, ki se bodo izkazali z od

politične oblasti potrjeno kupno legitimacijo, da so kmetovalci. Za reflektante

na plemenske kobile veljajo sledeči pogoji:

Kupna legitimacija mora biti potrjena od pristojnega častnika za evi-

denco konj (Pferdevidenzollfizer), da je res konjerejec, vsled česar se morajo

kupne legitimacije poslati pravočasno častniku za evidenco konj v potrdilo.

Kupljena kobila se ne sme darovati ali prodati do konca decembra 1919. Kupec

kobile mora pripustiti isto k žrebcu, ki ga določi poveljnik državne žrebarne.

Pripustilni list velja kot dokaz, ako vojaška oblast istega zahteva. Vojaška oblast

je upravičena, ako bi ne bila kupljena kobila pripuščena do konca decembra

1919. l., kupiti isto za cenjeni iznos nazaj. Kobile z evidenčnim listom ne bodo,

ako so bile res pripuščene, če le mogoče vpoklicane v vojaško službo.

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zaslavi življenjskih poltic,

poseslov, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 21½ letih v od-

sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,

Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4½ %

Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1917. K 489.431-70.

Deležnikov je bilo konec leta 1917. 1421 s 14.835 deleži, ki repre-

zentujejo jamstvene glavnice za K 5.783.450-.

Srbež LIŠAJE GARJE PEGE

in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno PARATOL, domače mazilo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 5-—, dvojno-velik lonček K 9-—. Daje PARATOL-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatla K 3-—. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri trdkli 3434 PARATOL-WERKE lektor ULMER BUDAPEST VII-27, Rózsa utca 21.

PRODA SE

železna peč, kopalna banja, velika kredenca, različna okna.

Poizve se v upravnistvu »SLOVENCA« pod št. 3883.

PRODA SE

železna peč, kopalna banja, velika kredenca, različna okna.

Poizve se v upravnistvu »SLOVENCA« pod št. 3883.

Razglas.

Pri osemem zrebanju 4½% zastavnih listov in 4½% komunalnih zadol-

žnic Kranjske deželne banke, ki se je vršilo dne 15. oktobra 1918, so bile iz-

zrebane sledeče številke:

I. 4½% zastavni listi.

Po K 10.000 štev. 11, 15, 20;

Po K 2.000 štev. 7, 28, 33, 60, 63, 73, 75, 79, 104, 136, 155, 170, 177;

Po K 1.000 štev. 16, 22, 26, 34, 42, 66, 79, 119, 128, 132, 135, 139;

Po K 200 štev. 2, 13, 19, 34, 50, 60, 69, 76, 90, 97, 107, 140, 151, 155, 168, 174, 187, 192, 219;

Po K 100 štev. 2, 6, 9, 12.

II. 4½% komunalne zadolžnice.

Po K 10.000 štev. 434, 440, 442;

Po K 2.000 štev. 84, 141, 259, 558, 570, 628, 645, 708, 774, 780;

Po K 1.000 štev. 26, 329, 438, 506, 537, 596, 625;

Po K 200 štev. 459, 473, 583, 612, 618, 626, 665;

Po K 100 štev. 15, 154, 258, 280.

Te zastavne liste in komunalne zadolžnice bodo izplačevala blagajna

Kranjske deželne banke proti vročitvi od 1. januarja 1919 naprej.

Ljubljana, dne 15. oktobra 1918.

Kranjska deželna banka.

Licitacija plemenskih kobil.

Dne 30. oktobra se bode prodalo ob 10. uri dopoldne pri c.in.kr.raz-

pečevalnici konj v Kočevju na šolskem travniku

10 plemenskih kobil

in pri c.in.kr. razpečevalnici konj v Ljubljani ob 9. uri dopoldne v Nušakovi

vojašnici

26 plemenskih kobil

K licitaciji bodo pripuščeni le taki ponudniki, ki se bodo izkazali z od

politične oblasti potrjeno kupno legitimacijo, da so kmetovalci. Za reflektante

na plemenske kobile veljajo sledeči pogoji:

Kupna legitimacija mora biti potrjena od pristojnega častnika za evi-

denco konj (Pferdevidenzollfizer), da je res konjerejec, vsled česar se morajo

kupne legitimacije poslati pravočasno častniku za evidenco konj v potrdilo.

Kupljena kobila se ne sme darovati ali prodati do konca decembra 1919. Kupec

kobile mora pripustiti isto k žrebcu, ki ga določi poveljnik državne žrebarne.

Pripustilni list velja kot dokaz, ako vojaška oblast istega zahteva. Vojaška oblast

je upravičena, ako bi ne bila kupljena kobila pripuščena do konca decembra

1919. l., kupiti isto za cenjeni iznos nazaj. Kobile z evidenčnim listom ne bodo,

ako so bile res pripuščene, če le mogoče vpoklicane v vojaško službo.

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zaslavi življenjskih poltic,

poseslov, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 21½ letih v od-

sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,

Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4½ %

Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1917. K 489.431-70.

Deležnikov je bilo konec leta 1917. 1421 s 14.835 deleži, ki repre-

zentujejo jamstvene glavnice za K 5.783.450-.

Brinovo olje

SE KUPI z navedbo množine in cen per kg na naslov: F. CVEK v Kamniku

PRODA SE: 3910

2 zimski sukni

razna obleka in žensko perilo

Samo predvojno blago. Ljubljana, Poljanski nasip 10, II., desno.

SE KUPI z navedbo množine in cen per kg na naslov: F. CVEK v Kamniku

PRODA SE: 3910

2 zimski sukni

razna obleka in žensko perilo

Samo predvojno blago. Ljubljana, Poljanski nasip 10, II., desno.

SE KUPI z navedbo množine in cen per kg na naslov: F. CVEK v Kamniku

PRODA SE: 3910

2 zimski sukni

razna obleka in žensko perilo

Samo predvojno blago. Ljubljana, Poljanski nasip 10, II., desno.

SE KUPI z navedbo množine in cen per kg na naslov: F. CVEK v Kamniku

PRODA SE: 3910

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče, brat, sin itd.

Ivan Taučar

c. in kr. narednik 17. dopolnilnega okrajnega poveljstva

po kratki, zelo mučni bolezni v 34. letu starosti v sredo, dne 16. t. m. ob pol 10. uri dopoldne preminul, previden s sv. zakramenti. Pogreb draga se bo vršil v petek ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Krojaška ulica št. 8 (pri Mačku), k Sv. Križu. Blag mu bodi spomin!

Ljubljana-Poljane, dne 16. oktobra 1918.

Pavla Taučar, soproga. — Marjan, Anica, Nada, otroci. — Marija, mati. — Nežika, Minka, Frančiška in Ivanka, sestre. — France, Alojzij in Anton, bratje. — Ostali sorodniki.

Globoko potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubi sin oziroma brat

Alojzij Debevc

dne 16. t. m., nahajajoč se na dopustu, po kratki in mučni bolezni mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek, dne 17. t. m. iz hiše žalosti na Vrhnikih št. 84 na črnače farno pokopališče. Prebлага rajnika priporočamo v pobožen spomin. Vrhnik, dne 16. oktobra 1918.

Ignacij in Jera, starši. — Franc, Ignacij, Ivan, Andrej, Jakob, bratje. — Francka, Anica, Mici, Tončka, sestre.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani naznanja vsem svojim članom in vsem prijateljem slovenskega petja, da je v torek, 15. oktobra 1918 po daljšem bolhanju preminul prezaslužni, odlični slovenski pevec, starosta in častni član pevskega zbora Glasbene Matice, mestni učitelj v Ljubljani, gospod

Anton Razinger.

Pogreb nepozabnega se vrši danes, v četrtek, 17. okt. popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti — Rimska cesta št. 5. — na pokopališče k Sv. Križu.

Pevcu, ki je nad 40 let z najvišjo uzorno vnemo deloval za prosep slovenske pesmi, ohranimo hvaležen trajen spomin!

Odbor pevskega zbora „Glasbene Matice“.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega srčno ljubljenega soproga, oziroma očeta, sina in brata, gospoda

Franc Slivarja

za obilo udeležbo pri pogrebu ter vsem, ki so nam na ta ali oni način tešili našo veliko bol, izrekamo tem potom našo najpristrčnejšo zahvalo.

Globoko žalujoči ostali.

3921

Zahvala.

Za vse obilne dokaze pristrčnega sočustvovanja ob prerani smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga ozir. očeta in brata, gospoda

Karola Košaka

c. in kr. stotnika

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Posebno toplo zahvalo smo pa dolžni vsem mnogobrojnim udeležnikom pogreba ter sploh vsem, ki so kakorkoli izkazali zadnjo čast nepozabnemu pokojniku. Bog povrni vsem!

Grosuplje, dne 16. oktobra 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

Lokal se zamenja za LOKAL

pripraven za delavnico. — Istotam se sprejme

za mehanično obrt. — Poizve se na upravnistvu „Slov.“ pod 3923

Napredaj je močan z usnjem na pol kritic

koleselj

eventuelno se tudi zamenja za lahak Ljubljanski voziček na zmeti (peresa). Josip Budihna, Šturije, p. Ajdovščina.

Išče se za neko župnišče na Koroškem

dekla

za poljska dela in za delo pri živini. Pogoj so ugodni. — Pojasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani. 3925

Svari se pred nakupom!

Ukradeno je bilo gosp. Mariji Prepeluh nekaj višnjevo- in siv modrega blaga moški suknjič. Kdor mogoče kaj ve ali je isto kupil, naj nemudoma proti nagradi prične nazaj

Mariji Prepeluh, Ambrožev trg 7, Ljubljana.

IŠČEM pošteno in verno

kuharico

za dve osebi, večjo tudi dela na vrtu. Kje, pove upravnistvo „Slovenca“ pod »VEŠČA KUCHARICA« 3912.

Opozorjam prekupce in lastnike, kateri imajo v zalogi 3915

ježice

da iste ponudijo v prodajo mojemu nakupovalcu

4. MATIJA KRAMAR, GLINCE št. 90 PRI LJUBLJANI.

Eksportna trgovina KREGAR, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 21-23.

Sobna oprava

obstoječa iz treh sob in kuhinje, SE PRODA radi smrti. Ogledati jo je mogoče vsak dan od 2. do 4. v Ljubljani na Erjavčevi cesti št. 4, pritišče, levo. 3909

NA PRODAJ JE 3889

2 para konj

1 par 17 pesti, črne barve; 1 par 15½ pesti, mešane barve. — J. MUHA, ŠT. PETER NA KRASU.

Inteligentnik

ob narodni meji na Koroškem, 40-letni vdovec z večjimi otroci (deklič), 7000 do 8000 kron letnih dohodkov, delaven, ugleden in priljubljen, želi znanja z nabraženo ali sicer nadarjeno prijazno Slovenko s premoženjem. — Dopisi na upravnistvo „SLOVENCA“ pod šifro: »K višjim vzorom!« 3918.

VSE VRSTE 3653

klobukov

za dame in gospode se sprejemajo v snajenje in oblikovanje v LJUBLJANI na RESLJEVI CESTI št. 22/I.

Ravnateljstvo »Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem« naznanja tužno vest, da je svetovalec našega odbora, blagorodni gospod

dr. Jan Dvořák

ravnatelj »Češke deželne zveze za tujski promet« in magistratni predsedstveni tajnik kr. mesta Prage

dne 14. oktobra izdihnil na hripi blago svojo dušo. Deželna zveza ohrani temu svojemu odličnemu prijatelju in svetovalcu hvaležen in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1918.

Brez posebnih obvestil.

Frida in Silvo Lužar naznanjata potrtih src vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njun iskreno ljubljani, dobri papa, gospod

Ignacij Lužar

c. kr. nadkomisar finančne straže v Mokronogu

dne 16. oktobra 1918 po dolgi mučni bolezni previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega papana bo v petek dne 18. okt. 1918 ob 3. uri popoldne.

V Mokronogu, dne 16. oktobra 1918.

V neskončni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobri, iskreno ljubljani mož, oziroma oče, brat in tast

Anton Nosan

posestnik in čebelar

v ponedeljek 14. okt. ob pol 1. uri pop. vsled španske bolezni in pljučnice v 75. letu starosti, previden s sv. zakramenti, udano v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v sredo dne 16. oktobra ob 8. uri zjutraj.

V Gorici vasi pri Ribnici, 15. oktobra 1918.

Frančiška Nosan roj. Ambrožič, žena. — Marija Horvat, učiteljica, Matija, Ana, Ivan, Nežika Nosan, otroci. — Marija, sestra, Andrej, zet. — Vanda, Mirjan, unuka.

Centralna posojilnica

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici (sedaj začasno v Ljubljani)

naznanja svojim članom in drugim, ki imajo opraviti s tem zavodom, da se med 23. in 26. t. m.

preseli za stalno

v svoje lastne prostore v Gorici, Vrtna ul. 32, I.

kamor naj se blagovolijo stranke v bodoče obračati.

V slučaju kakega nepričakovanega zadržka, ki bi našo preselitev sedaj onemogočil, naznanimo to strankam pravočasno potom časopisja.

Načelstvo.

3922

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskrenoljubljena, nenadomesljiva soproga, oziroma mamica, hčerka, gospa.

Antonija Gregorin roj. Colnar

po kratki in mučni bolezni danes, dne 16. oktobra, ob 11. uri dopoldne, previdena s tolažili svete vere, v 32. letu starosti bogu vdano preminula.

Truplo nepozabne rajnice ponese v petek, dne 18. oktobra, ob 7. uri zjutraj k večnemu počitku na župno pokopališče v Mengeš.

Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Trzinu, dne 16. oktobra 1918.

Jožef Gregorin

soprog.

Frančiška Colnar

mati.

Jožef, Franc, Marija, Ivan, Ana, Anton

otroci.